

APSTIPRINĀTA
ar Alsungas novada domes
2019. gada 16. maija sēdes
protokollēmumu Nr. 8#5

Alsungas novada bibliotēkas krājuma attīstības koncepcija 2019. – 2021. gadam

Alsungas novada bibliotēka (turpmāk – Bibliotēka) - vietējās nozīmes publiskā bibliotēka ar universālu krājumu. Bibliotēka ir informācijas, komunikācijas iestāde, tās pakalpojumus var izmantot jebkurš bibliotēkas lietotājs, neatkarīgi no dzīvesvietas, vecuma un sociālā stāvokļa. Iekļaujoties tālākajā sabiedrības informatizācijas procesā, Bibliotēka veicina uz zināšanām balstītas sabiedrības attīstību, piedāvājot un nodrošinot to informāciju, ko vēlas saņemt lietotāji, nodrošinot kulturālu, saturīgu laika pavadīšanu. Izstrādājot krājuma attīstības koncepciju, tika noteikti krājuma attīstības galvenie mērķi un uzdevumi, vadoties pēc MK noteikumiem Nr. 317 “Nacionālā bibliotēku krājuma noteikumi”, MK noteikumiem Nr. 355 “Vietējas nozīmes bibliotēku tīkla darbības noteikumi”, Alsungas novada attīstības prioritātēm (tūrisms, izglītība, lauksaimniecība), Bibliotēkas nolikuma, dažādo lietotāju grupu informacionālajām vajadzībām, lietotāju sastāva analīzes. Krājuma attīstības koncepcijas izstrādē Bibliotēka balstījās arī uz LNB izstrādātajām “Krājuma veidošanas vadlīnijām Latvijas bibliotēkām”.

Situācijas raksturojums.

Novada iedzīvotāju skaits uz 2019. gada 1. janvāri – 1392. Teritorija - 191 kvm. Bibliotēka apkalpo visa novada iedzīvotājus, dažādu nozaru speciālistus, izglītības un kultūras iestāžu darbiniekus, skolēnus, ģimenes ar pirmsskolas vecuma bērniem, seniorus. Bibliotēkas apkalpes zonā ir Alsungas vidusskola, PII „Miķēlītis”, Alsungas novada dome, Alsungas Tūrisma informācijas un vēsturiskā mantojuma centrs, kultūras nams, biedrības (Alsungas novada attīstības biedrība, biedrība “Suitu kultūras mantojums” u.c.). Uz 2018. gada 1. decembri Bibliotēkā bija reģistrēti 425 lasītāji, t.sk., 129 bērni un jaunieši.

Bibliotēka komplektē krājumu tā, lai tas veidotos universāls un aktuāls, par dažādu veidu un nozaru krājumu, dažādam lietotāju vecumam un izglītības līmenim atbilstošs, lai varētu sniegt mūsdienīgus informācijas pakalpojumus un veicinātu sabiedrības mūžizglītību.

Krājuma attīstības pamatuzdevumi:

- * saglabāt un daudzveidot Bibliotēkas krājumu, nodrošinot kvalitatīvu tēmu, materiālu, formātu dažādību;
- * turpināt darbu bibliotēku informācijas sistēmā ALISE – komplektēt, katalogizēt un apstrādāt Bibliotēkas jaunieguvumus, veikt krājuma sistematizēšanu un uzskaiti;
- * nodrošināt kvalitatīvu uzziņu krājuma papildināšanu – filozofijas, psiholoģijas, dabaszinātņu, sabiedrisko zinātņu, valodniecības, vēstures nozares jomā, vārdnīcas, enciklopēdijas, rokasgrāmatas, kā arī elektroniskos resursus;
- * nodrošināt visiem novada iedzīvotājiem brīvu, neierobežotu literatūras un nepieciešamās informācijas saņemšanu, sniedzot bezmaksas bibliotekāros, bibliogrāfiskos un informacionālos pakalpojumus;
- * nodrošināt novada iedzīvotājiem atbalstu formālajai un mūžizglītībai;
- * turpināt bērnu un jauniešu literatūras - uzziņu, oriģinālliteratūras un tulkotās daiļliteratūras komplektēšanu, iesaistot un ieinteresējot, kā arī veicinot lasīšanas iemaņu attīstību;
- * saglabāt, papildināt un popularizēt Bibliotēkas novadpētniecības krājumu, komplektējot un apkopojot novadpētniecības materiālus par Alsungas novadu un tā iedzīvotājiem.

Prioritātes komplektēšanā.

Regulāri strādājot ar krājuma izvērtēšanu, Bibliotēka izvirza galvenās prioritātes krājuma komplektēšanā, nodrošinot regulāru jaunu grāmatu pieplūdumu:

- * mākslinieciski augstvērtīga daiļliteratūra, īpaši latviešu oriģinālliteratūra;
- * literatūra bērniem un jauniešiem;
- * izdevumi studiju atbalstam (pedagoģija, psiholoģija, ekonomika, u.c.);
- * skolēnu mācību procesā nepieciešamā literatūra (Latvijas vēsture, dabaszinātnes, filozofija, psiholoģija u.c.);
- * literatūra uzņēmējdarbības atbalstam (mārketings, grāmatvedība u.c.);
- * rokdarbu un citu praktisku nodarbību veicinoša literatūra.

Krājuma mērķauditorija, galvenās lietotāju grupas.

Analizējot datus Bibliotēku informācijas sistēmā ALISE, tika izvērtētas lasītāju grupas, kuru informacionālās vajadzības tiek ņemtas vērā, komplektējot krājumu:

* strādājošie, uzņēmēji; * seniori; * bezdarbnieki; * interneta lietotāji, * bērni un jaunieši līdz 18 gadiem; * pirmsskolas vecuma bērni, * studenti.

Krājuma komplektēšanas hronoloģiskais aptvērums.

Bibliotēkas krājuma komplektēšanā hronoloģiskais aptvērums ir bez konkrēta ierobežojuma, par noteicošo izvirzot bibliotēkas lasītāju vajadzību, interešu un pieprasījumu ievērošanu un bibliotēkas lietotāju nodrošināšanu ar plašu grāmatu, periodisko izdevumu klāstu, prioritāri ievērojot šādus literatūras atlasē kritērijus :

* *aktualitāte*; * *saistība ar publiskās bibliotēkas krājumu*; * *kvalitāte*;

* *daudzveidība*; * *lasītāju intereses*; * *autoritāte*; * *lasāmība un pieprasījums*; * *cena*.

Krājuma komplektēšanas tematiskais aptvērums.

Bibliotēkas krājums ir universāls. Iespēju robežās atbilstoši vietējas nozīmes publiskās bibliotēkas statusam tiek komplektēta visu nozaru literatūra, lai atbalstītu formālās un mūžizglītības iespējas novada iedzīvotājiem. Padziļināti Bibliotēka komplektē krājumu šādās nozarēs: * *psiholoģijā*, * *vēsturē*, * *filozofijā*. Bibliotēkā tiek vākti materiāli par Alsungas novadu, tā iedzīvotājiem, suitu kultūras mantojumu, neatkarīgi no izdevuma veida un izdošanas vietas.

Krājuma komplektēšanas veidi:

* kārtējā jaunieguvumu komplektēšana;

* retrospektīvā komplektēšana, reģistrējot un izvērtējot lasītāju pieprasījumu;

* rekomplektēšana - regulāra un sistemātiska krājuma attīrīšana no saturā novecojušiem, nolietotiem, nepieprasītiem izdevumiem.

Krājuma komplektēšanas avoti:

* pirkumi – grāmatveikali, piem., “Zvaigzne ABC”, “Jānis Roze”, izdevniecības, piem., Jumava, grāmatu bāzes, piem., Latvijas Grāmata, grāmatu izplatītāji, piem., IK "Virja";

* dāvinājumi – fizisko, juridisko personu, iestāžu un organizāciju dāvinājumi, ziedojumi;

* projekti - Bērnu žūrija, LNB projekti;

* atvietošana – lasītāju nozaudēti izdevumi atvietoti ar identiskiem vai saturā līdzvērtīgiem;

* abonēšana – Latvijā izdotie periodiskie izdevumi plašam lasītāju lokam, piemēram, Latvijas Pasta abonēšanas sistēma, u.c.

Krājuma komplektēšanas finansējuma avoti.

Finansējumu krājuma komplektēšanai nodrošina:

- * Alsungas novada pašvaldības līdzekļi;
- * Dalība projektos;
- * Dāvinājumi, ziedojumi.

Krājuma komplektēšanas finansējuma sadales principi.

Grāmatu, audiovizuālo dokumentu un citu izdevumu iegādei - 2/3 no komplektēšanas finansējuma kopapjoma, preses izdevumu abonēšanai - 1/3 no komplektēšanas finansējuma kopapjoma (grāmatas bērniem un jauniešiem 1/3 – 1/5 no kopējā iepirkto grāmatu skaita).

Valodu aptvērums.

Pamatā visi resursi Bibliotēkas krājumam tiek komplektēti latviešu valodā, minimālā apjomā krievu un angļu valodās. Krājumā nekomplektē:

- * Pornogrāfisku, rasistisku, naidu kurinošu literatūru;
- * Īslaicīgas nozīmes literatūru (reklāmas, aicinājumi, partiju programmas u.tml.);
- * Pamatskolas un vidusskolas mācību grāmatas;
- * Kartogrāfiskos izdevumus (izņemot novadpētniecības materiālus);
- * Attēlizdevumus (izņemot novadpētniecības materiālus);
- * Rokrakstus (izņemot novadpētniecības materiālus);
- * Nošu izdevumus.

Dāvinājumu pieņemšanas kritēriji.

Katrs dāvinājums tiek izvērtēts. No lasītājiem dāvinājumos pieņem daiļliteratūru un grāmatas bērniem - jaunas un teicami saglabātas, saturiski vērtīgas grāmatas, kas var aizvietot bibliotēkas krājumā fiziski nolietotas, bet lasītāju pieprasītas grāmatas. Bibliotēkai ir tiesības saņemt dāvinājumus dāvināt citām bibliotēkām vai piedāvāt lietotājiem.

Krājuma rekomplektēšanas politika.

Ja dokumenti tiek uzskatīti par bibliotēkas lietotājiem nederīgiem, notiek atlase, saskaņā ar profesionālo praksi un metodisko koncepciju, un dokumentu norakstīšana saskaņā MK noteikumiem Nr.317 „Nacionālā bibliotēku krājuma noteikumi”.

Izvērtēšanas kritēriji:

- * dokumenta fiziskā stāvokļa nolietojums;
- * novecojuši pēc satura;
- * cirkulācijas biežums (nepieprasītas);
- * liekie dubleti;
- * iespējamā pielietojamība nākotnē;
- * bojāti dažādu iemeslu dēļ;
- * nozaudēti;
- * dokumenti nav atgūstami lietotāju vainas dēļ.

Katru gadu notiek krājuma rekonplektēšana (norakstīšana) – resursu izvērtēšana un norakstīšana. Lasītāju nozaudētas grāmatas tiek aizstātas ar līdzvērtīgām, kā to paredz Bibliotēkas lietošanas noteikumi.

Abonētos preses izdevumus glabā:

Populāra satura žurnāli - 5 gadus; Nozaru žurnālus - pēc vajadzības. Novadpētniecības satura izdevumus - neierobežotu laiku.

Bibliotēkas krājuma attīstības koncepcija tiks ieviesta 2019. gadā. Tās īstenošanas lietderīgumu vērtē līdz nākamās koncepcijas izstrādes brīdim. 2019. - 2021. gada krājuma attīstības koncepcijas izvērtēšanai izmantos krājuma apgrozības rādītājus, savukārt pirms nākamās koncepcijas izstrādes veiks padziļinātas lietotāju aptaujas, ar mērķi noskaidrot lietotāju aktuālās intereses un vajadzības.

Domes priekšsēdētāja

D. Kalniņa